

ΠΡΟΣΩΠΟ

ΛΕΙΠΕΙ ΤΟ ΟΡΑΜΑ

ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ ΤΟ ΣΚΗΝΙΚΟ ΣΤΗΝ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ ΆΛΛΑ ΚΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ; ΠΟΙΟΣ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ Σ' ΌΛΕΣ ΑΥΤΕΣ ΤΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΆΛΛΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΔΟΜΗΜΕΝΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ; Ο ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΗ, ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΩΝ, ΚΑΤΑΘΕΤΕΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ. Της Μαρίας Παναγιώτου Φωτό: Παναγιώτης Μηνά

νας Ολλανδός αρχιτέκτονας, o Winy Mass των MVRDV, σε διάλεξή του στην Κύπρο είπε ότι σοκαρίστηκε με το αρχιτεκτονικό αλαλούμ που είδε. Αν λάβουμε υπόψη ότι τα κτίρια μένουν για χρόνια, υπάρχουν προοπτικές να αλλάξει αυτή η εικόνα;

Η ποιοτική αρχιτεκτονική συνεχίζει να κερδίζει έδαφος, παρόλο που δείγματα ψηλής αρχιτεκτονικής ανέκαθεν υπήρχαν στην Κύπρο. Όμως έχουμε αρκετές κακές αναπτύξεις και το σκηνικό αυτό δεν μπορεί από τη μια ημέρα στην άλλη να αλλάξει. Πρέπει να υπάρχει ένα όραμα από τους αρχιτέκτονες, αλλά και την πολιτεία.

Εξακολουθούν να σχεδιάζουν και οι πολιτικοί μηχανικοί; Το τι υπάρχει σήμερα δεν είναι αποτέλεσμα εργασίας μόνο των αρχιτεκτόνων. Εξακολουθούν να σχεδιάζουν και οι πολιτικοί μηχανικοί, με μια φθίνουσα όμως συνχρόντια. Ο Σύλλογος Αρχιτεκτόνων πριν από μια δεκαετία ζήτησε όπως αρχιτεκτονική κάνουν μόνο οι αρχιτέκτονες, όπως συμβαίνει σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έτσι μπήκε ένας φραγμός από την πολιτεία και αποφασίστηκε ότι οι πολιτικοί μηχανικοί που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους μετά το 1993 δεν θα μπορούν να υπογράφουν αρχιτεκτονικά σχέδια. Ένα ποσοστό της τάξης του 30% εξακολουθεί να σχεδιάζεται από μη αρχιτέκτονες. Για να είμαστε όμως δίκαιοι, δεν θα μπορούσα να ισχυριστώ ότι αυτή είναι η μοναδική ή έστω η βασική αιτία για όλα τα κακώς έχοντα στο χώρο.

Άρα δεν απαλλάσσονται οι αρχιτέκτονες από την ευθύνη για το δομημένο περιβάλλον. Ακριβώς. Δεν αρνούμαστε ότι κομμάτι της ευθύνης το φέρουμε κι εμείς οι αρχιτέκτονες. Δεν είναι όμως απλό το θέμα και δεν είναι αναγκαίο να βρούμε ποιος φταίει περισσότερο ή λιγότερο. Υπάρχουν και κάποιες νομοθεσίες που ενθαρρύνουν να κτίζονται κτίρια που αισθητικά δεν είναι αυτά που θα έπρεπε ή που δεν ενσωματώνονται σωστά στο κυπριακό τοπίο. Έχουμε ευθύνη να πείσουμε την πολιτεία να δημιουργήσει ένα σωστό περιβάλλον άσκησης του λειτουργήματος του αρχιτέκτονα.

Το αρχιτεκτονικό αλαλούμ έχει να κάνει και με την κουλτούρα του κόσμου; Ναι, είναι ένα θέμα που μας απασχόλησε ως Σύλλογο. Γι' αυτό προσπαθούμε με εκδηλώσεις που συμβάλλουν στην ευρύτερη αρχιτεκτονική παιδεία, όπως διαλέξεις, εκθέσεις, συνχένες παρεμβάσεις στα ΜΜΕ, συμβουλευτικές συστάσεις προς τις κρατικές υπηρεσίες και προς το νομοθετικό σώμα, να δημιουργήσουμε την κουλτούρα για το πώς πρέπει να είναι οι πόλεις μας.

Η ευαισθητοποίηση δεν θα έπρεπε να ξεκινάει, έμεσα τουλάχιστον, από τα σχολεία με τα σχολικά κτίρια; Ο Σύλλογος αντέδρασε έντονα τα τελευταία τρία χρόνια, γιατί το Υπουργείο Παιδείας, λανθασμένα, αναθέτει τα κτίρια στην πιο χαμηλή οικονομικά προσφορά, αντί να επιλέγει τη διαδικασία των αρχιτεκτονικών διαγωνισμών. Ενώ μιλούμε για εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, τα σχολικά κτίρια δεν εντάχθηκαν σ' αυτή τη φιλοσοφία.

Τι είναι αυτό που λείπει από τον αστικό σχεδιασμό για να έχουμε μια καλύτερη ποιότητα ζωής; Λείπει το όραμα και ο μακροχρόνιος προγραμματισμός, τόσο από την πολιτεία όσο και από τους δήμους. Για παράδειγμα, στο αστικό κέντρο παρατηρείται έλλειψη χώρων πρασίνου. Επίσης στον αστικό εξοπλισμό βλέπουμε μια αταξία και μια έλλειψη συνοχής, που μπορεί να αφορά το είδος των φωτιστικών που τοποθετούνται ή το είδος της πλακόστρωσης. Συχνά παρατηρείται μια πλήρης αναράχη σ' ότι αφορά το πού τοποθετούνται οι διαφυμιστικές πινακίδες. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες δεν έχουν απρόσκοπη πρόσβαση σε κτίρια. Επίσης υπάρχουν πολλές αυθαίρετες κατασκευές, ειδικά στο αστικό κέντρο.

Και για να αλλάξουν όλα αυτά δεν απαιτούνται μεγάλα χρηματικά ποσά. Δυστυχώς στην Κύπρο ασχολούμαστε πολύ με έργα βιτρίνας, αντί με έργα που να αγγίζουν την καθημερινότητα των πολιτών.

Ο Σύλλογος δεν έπρεπε να έχει έναν πιο δυναμικό ρόλο στα όσα γίνονται; Για παράδειγμα δεν έπρεπε να αντιδράσετε έντονα στην ανέγερση του καθεδρικού; Ένας καθεδρικός ναός είναι μια πολιτιστι-

κή παρέμβαση με πολλές προεκτάσεις που υπερβαίνουν τα όρια μιας θρησκευτικής πράξης. Εμείς προβάλλαμε έντονα την αντίδρασή μας για την απουσία κάθε διαλόγου σε σχέση με τις συνεπαγωγές από την οικοδόμηση ενός τέτοιου κτιρίου στην εντός των τειχών πόλη. Διαφωνούμε και έχουμε άποψη για το θέμα, γιατί είναι υποχρέωσή μας.

Διαφωνίες είχατε και για την αίθουσα εκδηλώσεων στο προεδρικό. Τι έγινε με αυτό το θέμα; Η διαδικασία που είχε επιλεγεί για τη δημιουργία της αίθουσας εκδηλώσεων στο προεδρικό ήταν εντελώς αντιδεοντολογική. Εμείς, από την πρώτη στιγμή, τοποθετήθηκαμε δημόσια στη διαδικασία που δεν δέχτηκε υπόψη την αρχιτεκτονική του έργου. Μιλούμε για μια παρέμβαση σ' ένα ιστορικό δημόσιο κτίριο που έχει συνδεθεί με όλα τα γεγονότα της σύγχρονης ιστορίας του τόπου και οποιαδήποτε παρέμβαση σε αυτό χωρίς να προηγηθεί επιστημονική μελέτη θέτει σε κίνδυνο την αλλοίωση του αρχικού του χαρακτήρα. Ζητήθηκαν προσφορές και το έργο δόθηκε στη χαμηλότερη, ενώ εμείς είχαμε ζητήσει να ακολουθηθεί η διαδικασία του αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

Ποιες εξηγήσεις σας δάθηκαν; Οι αρμόδιοι επικαλούνται θέμα χρόνου, γιατί η αίθουσα πρέπει να ετοιμαστεί μέχρι να αναλάβει η Κύπρος την Ευρωπαϊκή Προεδρία. Αν είναι δυνατόν να γίνονται τέτοιες επεμβάσεις οι οποίες να μη λαμβάνουν καθόλου υπόψη την αρχιτεκτονική, με το επιχείρημα ότι «βιαζόμαστε».

Πώς διαμορφώνεται το σκηνικό στο χώρο της αρχιτεκτονικής με τους πανευρωπαϊκούς διαγωνισμούς που άρχισαν να γίνονται στην Κύπρο; Αυτό είναι απόρροια των νομοθεσιών λόγω της ένταξής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και πιστεύω ότι έχουμε να κερδίσουμε ως αρχιτέκτονες με αυτούς τους διαγωνισμούς. Με αυτή τη διαδικασία εμπλουτίζονται και οι γνώσεις των Κυπρίων αρχιτεκτόνων, οι οποίοι δεν έχουν βέβαια να ζηλέψουν σε τίποτε από τους αρχιτέκτονες της Ευρώπης.

Οι σχολές αρχιτεκτονικής στην Κύπρο θα βοηθήσουν στην αναβάθμιση της ποιότητας της αρχιτεκτονικής; Αν διαδραματίσουν σωστά το

Στην Κύπρο ασχολούμαστε πολύ με έργα βιτρίνας, αντί με έργα που να αγγίζουν την καθημερινότητα των πολιτών.

ρόλο τους, οι σχολές θα βοηθήσουν στην αρχιτεκτονική γενικότερα. Είναι σημαντικό τα πανεπιστήμια να προωθήσουν ερευνητικά προγράμματα. Για παράδειγμα μπορούν να μελετήσουν την παραδοσιακή αρχιτεκτονική του τόπου ή να κάνουν μια έρευνα για το πώς οι πόλεις μπορούν να αλλάξουν. Αναμένουμε ακόμη από τα πανεπιστήμια να τοποθετούνται σε σοβαρά θέματα ανάπτυξης στο χώρο, προβάλλοντας την εμπειρογνωμοσύνη και τον κριτικό λόγο.

Η οικονομική κρίση πόσο έχει επηρεάσει τα αρχιτεκτονικά γραφεία; Έχουν επηρεαστεί περισσότερο τα γραφεία που ασχολούνται με κυρίως με αναπτύξεις που αφορούσαν παραθεριστικές κατοικίες και κατοικίες που κτίζονται για ξένους. Κάποια έργα έχουν μείνει σε στασιμότητα, γιατί ίσως δεν υπάρχει το ανάλογο ενδιαφέρον από ξένους αγοραστές.

Θα συνεχίσει ο κόσμος να κτίζει σπίτια των 500 τετραγωνικών για μια τετραμελή οικογένεια; Όχι, και ήδη τα πρώτα σημάδια έχουν φανεί. Ο κόσμος πλέον σκέφτεται πολύ σοβαρά όταν πάει σε ένα αρχιτεκτονικό γραφείο και λαμβάνει υπόψη τις πραγματικές του ανάγκες. Υπήρχε μια υπερβολή τα προηγούμενα χρόνια, ενώ τώρα νομίζω ότι θα βλέπουμε πιο ρεαλιστικά τα πράγματα.